

ایرلندی‌ها مقتصدترین مردم جهان

عبارت رکود اقتصادی طی سال‌های اخیر در میان اخبار و گزارش‌های مختلف در جهان رواج زیادی یافته است. از سال 2007 به بعد بحران اقتصادی سراسر دنیا را فرا گرفت به شکلی که بسیاری از اقتصاددانان این بحران را بزرگ‌ترین رکود اقتصادی پس از رکود بزرگ دهه 1930 اعلام کردند.

عبارت رکود اقتصادی طی سال‌های اخیر در میان اخبار و گزارش‌های مختلف در جهان رواج زیادی یافته است. از سال 2007 به بعد بحران اقتصادی سراسر دنیا را فرا گرفت به شکلی که بسیاری از اقتصاددانان این بحران را بزرگ‌ترین رکود اقتصادی پس از رکود بزرگ دهه 1930 اعلام کردند.

این بحران با انفجار حباب در بازار مسکن آمریکا آغاز شد و بتدریج به کاهش میزان نقدینگی در نظام بانکی و اعتباری این کشور منجر شده و کم کم در میان کشورهای دیگر نیز بسط یافت. اکنون پس از گذشت چند سال از آن زمان، و در شرایطی که هنوز بسیاری از کشورها از آسیب‌های ناشی از آن رکود التیام نیافته‌اند، درگیری دو حزب جمهوریخواه و دموکرات در مجلس آمریکا و به تعطیلی کشانده شدن دولت فدرال، موجب شده تا زنگ خطر بحران اقتصادی جدیدی در جهان به صدا دربیاید.

در چنین شرایط نامن اقتصادی، شاید پس از آنکه توسط خانواده‌ها به عنوان اصلی‌ترین و ابتدایی‌ترین نهاد جامعه تاثیر چندانی بر بهبود شرایط اقتصادی کشورها نداشته باشد، اما در همان مقیاس کوچک می‌تواند نگرانی‌های کوچک و بزرگ خانواده‌ها برای تامین هزینه‌های پیش‌بینی شده یا غیرقابل پیش‌بینی از قبیل هزینه تامین مسکن، هزینه تحصیلات یا هزینه درمان را تا حدودی برطرف کند.

فرهنگ پس‌انداز معمولاً از دوران کودکی از سوی والدین به فرزندان آموخته می‌شود، با این همه این فرهنگ در میان اقوام و ملت‌های مختلف به شیوه‌هایی متغیر آموخته می‌شود و پس از آن نیز به عنوان رفتاری که تفکر و فرهنگ بر آن اثرگذار است، در کشورهای مختلف روش‌ها و سبک و سیاق متفاوتی دارد، کیفیت و کمیت پس‌انداز در میان اقوام و کشورهای مختلف و حتی در میان گروه‌های سنی مختلف متغیر است، اما براساس گزارشی تحلیلی که در سال 2011 از سوی وال استریت ژورنال انجام گرفت، در میان تمامی کشورهای جهان، شهروندان ده کشور جهان هستند که نسبت به دیگران بیشتر به ذخیره کردن منابع مالی خود توجه و علاقه نشان می‌دهند.

براساس گزارش وال استریت ژورنال، ساکنان ایالات متحده آمریکا 5.8 درصد از درآمد خود را پس‌انداز می‌کنند اما ساکنان این ده کشور بیش از 9 درصد از پس‌انداز خود ذخیره می‌کنند. اقتصاددانان توضیح روشنی بر این که چرا شهروندان این ده کشور با این اختلاف فاحش اقدام به ذخیره‌سازی سرمایه‌های خود می‌کنند، ارائه نداده‌اند.

براساس این گزارش ایرلندی‌ها با 19.3 درصد بیشترین میزان پس‌اندازهای مالی در جهان را دارا هستند. ایرلند به عنوان یکی از سالم‌ترین و سریع‌ترین اقتصادهای درحال رشد در اروپا به شمار می‌رود اما این وضع طی رکود اقتصادی جهانی تغییر کرد. در سال 2006 دولت ایرلند از مزاد بودجه‌ای برابر 2.9 درصد از درآمد ناخالص ملی برخوردار بود. در سال 2010 این رقم تغییر کرده و دولت ایرلند دچار کسری بودجه‌ای 32.4 درصدی شد. این رقم طبیعتاً آمارهای پس‌انداز در ایرلند را تغییر داد.

دومین ملتی که گرایش زیادی به ذخیره‌کردن پول دارند، فرانسوی‌ها هستند زیرا مردم این کشور 16 درصد از درآمد خود را پس از پرداخت مالیات، پس‌انداز می‌کنند. میزان نرخ پس‌انداز در میان فرانسوی‌ها طی سال‌های گذشته افزایش یافته و این کشور در بازه زمانی خاصی از بالاترین میزان ذخیره‌سازی درآمد برخوردار بود، پدیده‌ای که تحت تاثیر رکود جهانی رواج بیشتری پیدا کرد. میزان درآمد ناخالص داخلی فرانسه از سال 2009 تا 2010 با کاهشی 2.5 درصدی مواجه شده و نرخ بیکاری در این کشور نیز در این دوران از 7.4 درصد به 9.5 درصد رسید.

برخلاف دیگر کشورهای موجود در این فهرست، اقتصاد اسپانیا فاجعه‌بارترین اقتصاد است. نرخ بیش از 20 درصدی بیکاری در این کشور بسیار بالاتر از دیگر کشورها در سازمان همکاری و توسعه اقتصادی، OECD است. در سال 2010 میزان کسری بودجه دولت به 9.2 درصد از درآمد ناخالص داخلی رسید که البته به نسبت کسر بودجه سال پیش از آن در حدود دو درصد بهبود یافته بود. در همان سال بود که شهروندان اسپانیا احتمالاً در واکنش به اقتصاد لنگان این کشور بیش از 18 درصد از درآمد خود را ذخیره کردند که در میان کشورهای توسعه‌یافته نرخ بسیار قابل توجهی به شمار می‌رود. البته با وخیم‌تر شدن اوضاع و افزایش یافتن نرخ بیکاری به 21 درصد، توان پس‌انداز کردن اسپانیایی‌ها را به 13.1 درصد کاهش یافت.

بلژیکی ها چهارمین ملتی هستند که در میان ده کشور با بیشترین نرخ پس انداز جهان دسته بندی شده اند. میانگین استراحت و فراغت بلژیکی ها در هفته 16.6 ساعت است که در میان دیگر کشورهای OECD می گویند رقم قابل توجهی به شمار می رود. شهروندان بلژیکی درآمد بالایی دارند که بخش زیادی از آن خرج پرداخت مالیات می شود. با این همه شهروندان این کشور 12.2 درصد از درآمد خود را پس انداز می کنند. آلمان نیز با وجود این که از نظر نرخ پرداخت مالیات جزو پیشتازان به شمار می رود، به عنوان پنجمین کشور با بیشترین نرخ پس انداز، یعنی 11.4 درصد در فهرست وال استریت ژورنال برشمرده شده است. با وجود این که آلمانی ها بیش از 40 درصد از درآمد خود را به عنوان مالیات و هزینه های امنیت اجتماعی به دولت پرداخت می کنند میانگین درآمد خالص آلمانی ها پس از پرداخت این هزینه ها نزدیک به 28 هزار دلار در سال است.

سوئد نیز در این میان با آلمان و بلژیک رقابت نزدیکی دارد و سوئدی ها بخش بسیار بزرگی از درآمد خود را ذخیره می کنند. وضع اقتصادی دولت سوئد از شرایط مناسبی برخوردار است، دولت این کشور بدهی خارجی کمی دارد و کسری بودجه آن کمتر از 0.3 درصد است. از سویی دیگر سوئدی ها از نظر تحصیلی در سطح بالایی بوده و کشور سوئد نیز از نظر کمترین میزان افرادی که از ساعات کاری طولانی برخوردارند، یعنی کمتر از 0.01 درصد، با نروژ همگام است.

سوئیس و پرتغال به ترتیب با 10.1 و 9.8 درصد پس انداز در رتبه های هفتم و هشتم فهرست وال استریت ژورنال قرار گرفته اند. با وجود نرخ بیکاری 12 درصدی در پرتغال و 4.2 درصدی در سوئیس، این سوئیسی ها هستند که گرانش بیشتری به ذخیره سرمایه های خود نشان می دهند، در حالی که دولت سوئیس یکی از معدود دولت هایی است که دارای مازاد بودجه است و میزان بدهی به درآمد ناخالص داخلی در این کشور یکی از پایین ترین ارقام را نسبت به دیگر کشورهای جهان دارد. در مقابل، پرتغال با وجود تمامی چالش های اقتصادی در پیش رو، کمتر از سوئیس تن به پس انداز کردن داده و فقط 9.8 درصد از درآمد پرتغالی ها برای پس انداز شدن روانه بانک ها می شود. دلیل این تفاوت می تواند سطح پایین تر تحصیلات در این کشور به نسبت سوئیس باشد، به شکلی که تنها 28.25 درصد از شهروندان 25 تا 54 ساله پرتغالی دارای دیپلم یا تحصیلات بالاتر هستند.

در نهایت کشورهای استرالیا و اتریش هستند که به ترتیب در میان ده کشور جهان رتبه نهم و دهم را در زمینه میزان پس انداز به دست آورده اند. استرالیا یکی از معدود کشورهایی است که توانست تقریباً بدون هیچ آسیبی از بحران اقتصادی جان به برود. این کشور غنی از منابع، افزایش قیمت سوخت و کالا نهایت استفاده را برد. نرخ بیکاری نیز در این کشور بسیار پایین بوده و در مقابل درآمد خانوارها از سطح قابل قبولی برخوردار است. درحالی که استرالیایی ها تنها 22 درصد از درآمد خود را صرف مالیات کرده و هیچ هزینه ای برای تامین امنیت اجتماعی پرداخت نمی کنند 9.3 درصد از درآمد خود را پس انداز می کنند. اتریشی ها نیز با 0.02 درصد اختلاف در درصد میزان پس انداز، با وجود بالاتر بودن نرخ مالیات در کشورشان 9.1 درصد از درآمد خود را ذخیره می سازند. با وجود 32.7 درصدی بودن میزان مالیات، اتریش از نظر میزان درآمد خالص در میان دیگر کشورهای OECD از رتبه قابل قبولی برخوردار است، به بیانی دیگر اتریشی ها ملتی ثروتمند هستند، شاید به این دلیل که مردم این کشور از ساعات کاری طولانی مدت برخوردارند!

براساس این گزارش، دلایل پس انداز کردن یا خرج کردن سرمایه ها توسط شهروندان کشورها را می توان تا بی نهایت برشمرد. اما شاید بتوان به صورت خاص به ارتباط میان درآمد و توانایی پس انداز کردن اشاره کرد. شاید بسیاری درآمد بالا را با بالا بودن میزان پس انداز در ارتباط بدانند، اما حقیقت این است که عوامل دیگری از قبیل هزینه کالاهای اساسی و خدمات نیز بر تغییر میزان پس انداز در کشورهای مختلف اثر محسوس دارد.

سمیرا مصطفی نژاد / جام جم